

PRAVO MESTO SOCIALISTIČNE ZVEZE JE TAM, KJER SE OBRAVNAVAJO IN REŠUJEJO PROBLEMI, S KATERIMI SE UKVARJAJO KRAJANI KOT SAMOUPRAVLJALCI

Razgibano mandatno obdobje

iz poročila izvršnega odbora o delu krajevne organizacije SZDL Gradišče v minulem mandatnem obdobju 1975 do 1978

Minulo štiriletno mandatno obdobje je bilo razgibano, delavno, polno pomembnih političnih dogodkov, ki so krajevno skupnost vedno bolj izpostavljali kot tisti pomemben temelj družbe in s tem delovnih ljudi in občanov, ki postavljajo na osnovi lastnega organiziranja političnega in samoupravnega življenja ustvarjalni subjekt pri razreševanju vprašanj v krajevni skupnosti, občini, mestu in republiki.

Kljub temu pa še vedno drži ocena, da smo bili pri širših družbenih akcijah uspešnejši kot pa pri trajnem razreševanju različnih vprašanj krajanov. To slednje tudi ni lahko, ker vedno še ni ustreznih spodbud posameznikov, so-stanovalcev, članov raznih organizacij, njihovih vodstev, itd. za učinkovitejše razreševanje različnih vprašanj. Upamo pa si trditi, da je politična in samoupravna organiziranost krajevne skupnosti doslej tak nivo, ki zagotavlja vsakomur, ki se želi organizirano vključevati, tudi ustrezne možnosti za aktivnost.

Krajevna skupnost Gradišče ima po obstoječih vendar nepopolnih evidencah 3596 prebivalcev, od tega so ženske v večini. Meri 0,4 km². Volilcev je 2842. Zaposlenih je 1661 krajanov ali 46,2%. Na področju krajevne skupnosti je zaposlenih 250 krajanov ali 15%, v občini 748 ali 45%, drugje 663 ali 40%. Upokojenec je 600 ali 16,6%, študentov 300 ali 8,3%, gospodinj 281 ali 7,8%, otrok in mladine do 18. leta 754 ali 21,1%. Sicer je na območju krajevne skupnosti zaposlenih 9318 delavcev, od tega v gospodarstvu 6388. Dnevno se na tem prostoru mudi okrog 30.000 ljudi.

Krajevna organizacija SZDL Gradišče ima 2579 članov. Članarino je do novembra 1978 plačalo 2283 članov v skupnem znesku 22.830,00 din.

V minulem mandatnem obdobju so v krajevni skupnosti poleg družbenopolitičnih organizacij aktivno delovale naslednje družbene organizacije in društva: krajevna organizacija zveze vojaških rezervnih starešin, društvo prijateljev mladine »Majda Vrhovnik«, krajevna organizacija RK,

društvo upokojencev in enota invalidov. Aktivne pa so bile tudi skupine, kot so: kulturna skupina »Nomenklatura«, karate klub, košarkaški aktiv, mladinski tehnični center in društvo akvaristov.

Samoupravna organiziranost obsega skupščino delegatov krajevne skupnosti (60 delegatov), svet skupščine (13 članov), delegacija za skupščino občine (20 članov), delegacije za skupščine SIS (67 članov), poravnalni svet (7 članov), svet potrošnikov (21 članov), pri svetu krajevne skupnosti deluje 13 komisij, ki imajo od 5 do 15 članov, in odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

V obdobju, za katerega dajemo obračun, sodijo intenzivne in široke politične priprave na referendum za samoprispevek II, ki so segale do družin oziroma posameznikov, tako da se je v naši krajevni skupnosti referendumu udeležilo 91,6% volilcev, za samoprispevek II pa je glasovalo 75,6% krajanov. Enako uspešni sta bili akciji za vpis posojila za ceste in za pomoč prizadetim v Posočju. Posojilo je v krajevni skupnosti vpisalo 226 občanov, od tega 151 upokojencev, 23 obrtnikov in 52 delavcev iz manjših delovnih organizacij, ki same niso organizirale vpisa, in sicer v skupnem znesku 640.400,00 din; za pomoč prizadetim v Posočju pa je posebej v krajevni skupnosti prispevalo 120 občanov v skupnem znesku 33.170,00 din.

Krajevna konferenca SZDL je bila aktivna pri organiziranju različnih javnih razprav, kar vse je aktivistom in članstvu omogočalo nova spoznanja o doseženih rezultatih pri razvoju in uveljavljanju sistema socialističnih samoupravnih in demokratičnih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov in o tem, da si bo delavec in občan sam s svojo politično in samoupravno organiziranostjo ustvarjal pogoje za uresničevanje svojih, skupnih in splošnih družbenih interesov.

To aktivnost so spremljale različne kulturne manifestacije, proslave praznikov in jubilejev, pohodi, razstave, izleti, obiski pomembnih obeležij NOB, prireditve, so-

delovanje z drugimi krajevnimi skupnostmi tako na Bloški planoti kot tudi na Reki, v Zemunu in Gostivarju. Vseh omenjenih manifestacij se je udeleževalo veliko število krajanov, pri organizaciji so sodelovale vse družbenopolitične organizacije, društva in družbene organizacije, šole, delovne organizacije ter svet krajevne skupnosti. Zlasti moramo pri tem poudariti proslavljanje 40-letnice ustanovnega kongresa KPS na Čebinah, 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelu ZKJ, uspele množične proslave 8. marca v Operi itd. Namen teh manifestacij je bil razvijanje solidarnosti, vzajemnosti, humanosti, tovarištva, bratstva in enotnosti in s tem revolucionarnih tradicij NOB.

Delovanju delegacij smo v naši krajevni skupnosti v okviru SZDL posvetili veliko pozornosti. Spremljali smo njihovo delovanje in odpravljali slabosti. V prejšnjem mandatnem obdobju smo ugotovljali, da delegacije pri oblikovanju stališč za seje skupščin še premalo izhajajo iz interesov občanov, da je še premalo pobud za sklicevanje zborov krajanov oziroma sekcij SZDL in drugo. Na osnovi teh izkušenj smo v pripravah na zadnje volitve dali poseben poudarek oblikovanju posebnih delegacij za skupščine

SIS, njihovi sestavi, zastopstvu žensk in mladih. Volilna udeležba na zadnjih volitvah je bila visoka, skupaj je od 2810 volilcev volilo 2457 krajanov ali 88,07%.

Skrb za delovanje delegacij se nadaljuje. Konferenca delegacij, ki vključuje vse delegacije, se je po izvolitvi že sestala s predstavniki družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter samoupravnih organov v krajevni skupnosti, in skupaj podrobneje obravnavala program občinske

Zbor članov SZDL in prva seja delegatov novoizvoljene krajevne konference SZDL Gradišče, združena s proslavo dneva republike, bo v četrtek, 23. novembra 1978, ob 19. uri, v 2. nadstropju osnovne šole Majde Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16.

skupščine in posebej vprašanja, ki zadevajo našo krajevno skupnost. Delegati so se tudi dogovorili o metodah in vsebini dela delegacij, o usposabljanju delegatov in drugo. Izpostavljene so bile potrebne lastnosti delegatov, kot so stik s krajani, poznavanje njihovih problemov, poznavanje problemov širše družbene skupnosti in sposobnost dogovarjanja in usklajevanje problemov.

UKREPANJE V LASTNIH SREDINAH JE GARANCIJA ZA USPEŠNEJŠE IZVAJANJE ŠIRŠIH PLANSKIH NALOG

Predavanje v Gradišču

Zoran Polič, predsednik zbora republik in pokrajin v skupščini SFRJ in krajan krajevne skupnosti Gradišče je 6. novembra t. l. vodil pogovor z občani o uspešnejšem reševanju perečih vprašanj na področju gospodarstva, delovnih in življenjskih pogojev, stabilizacije in produktivnosti ter reševanje teh vprašanj povezoval z doslednim uveljavljanjem samoupravljanja in iz njega izviraajočega delegatskega sistema. Po njegovem mnenju je potrebno v resoluciji plana za prihodnje leto in za naslednje srednjeročno obdobje posvetiti največ pozornosti odpravi neupravičenih

investicij, prekoračevanju proračunskih sredstev, nekontrolirani rasti cen ter gospodarskim odnosom Jugoslavije s tujino z ozirom na to, da je izvoz preveč odvisen od uvoza.

V razpravi je bilo opozorjeno na dvojnost v našem delu in ravnanju, tako glede zapiranja določenih področij in s tem onemogočanje uspešnejšega gospodarskega sodelovanja, tudi cene rastejo, čeprav smo vsi proti temu, nagrajevanje po rezultatih dela se ne uveljavlja, tako kot smo se dogovorili, prevladuje uravnilovka, enako velja za dogovarjanje in sporazume-

Da bi zagotovili dejansko možnost neposrednega družbenopolitičnega delovanja delovnih ljudi in občanov na območju naše krajevne organizacije SZDL smo ustanovili tri terenske odbore SZDL in sicer Trg revolucije, Vrtača in Majda Vrhovnik. Pri ustanavljanju in delovanju izhajamo iz izkušenj organiziranja terenskih odborov OF v času NOB, zagotavljamo možnosti delovnim ljudem in občanom za učinkovitejše razreševanje njihovih neposrednih interesov na različnih področjih družbenega dela in življenja, na področju družbene samozaščite, civilne zaščite, pri delovanju hišne samouprave, sodelovanju pri boljši preskrbi, urejanju komunalnih problemov, dograjevanju delegatskega sistema, usposabljanju članov SZDL za širše družbeno delovanje, sodelovanje pri uresničevanju kadrovske politike itd.

Stanovanjska samouprava je v krajevni skupnosti organizirana v skladu z zakonom o gospodarstvu s stanovanji v družbeni lastnini. V krajevni skupnosti je 86 hišnih svetov, le ena hiša ga nima, dobro deluje zbor stanovalcev, katerega člani so delegati zbora stanovalcev.

Pomembna je dejavnost krajevne konference SZDL pri krepitvi ljudske obrambe, družbene zaščite in civilne zaščite, ki je sicer izhajala iz dejavnosti odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in se preko družbenopolitičnih organizacij v vseh oblikah prenašala do nji-

vanje, mnogo je še oblastniškega ravnanja, neupravičenega trošenja družbenih sredstev in neplanskega gospodarstva.

V zvezi s tem je tovariš Zoran Polič poudaril izreden pomen uveljavljanja trojstva delegatske funkcije, ki naj se odraža v stalnem stiku delegatov z bazo, poznavanjem širših družbenih problemov ter v sposobnosti sporazumevanja in dogovarjanja tam, kjer se sprejemajo odločitve in pomen ustrezne delegatske informacije za boljše samoupravno delovanje in odločanje delavcev in občanov v temeljih družbe. J. S.

vanje dela in sredstev med delovnimi ljudmi in krajani in temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi še ni postala temeljna materialna podlaga samoupravljanja v krajevni skupnosti. Pri tem je treba opozoriti, da tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izvajanje skupnih interesov in potreb v krajevnih skupnostih ne predstavlja samoupravnega združevanja dela in sredstev med delovnimi ljudmi in krajani ter temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v skladu z zakonom o združenem delu in principu svobodne menjave dela. Tudi glede uporabe sredstev iz proračuna so potrebne uskladitve z usmeritvami, ki jih vsebuje predlog resolucije skupščine SFRJ o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti z družbenim dogovorom na ravni občine bo treba v skladu z zakonom in občinskimi statutom določiti, katere so splošne družbene potrebe v krajevni skupnosti, ki se zadovoljujejo s sredstvi iz proračuna občine ali pa s prepuščanjem dela prihodka občine krajevni skupnosti, oziroma ki bi se financirale enako kot

se financirajo takšne potrebe v vseh družbenopolitičnih skupnostih. Za splošne družbene potrebe bi bilo treba verjetno šteti delo organov krajevne skupnosti, funkcioniranje delegatskega sistema, določena vprašanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in tudi tiste zadeve, ki jih na podlagi zakona ali pa na podlagi z zakonom utemeljene odločitve občinske skupščine, opravljajo krajevne skupnosti. Prav tako je potrebno zagotoviti, da bodo delovni ljudje in krajani v krajevnih skupnostih neposredno upravljali družbena sredstva in da s samoupravnim sporazumom z delavci temeljnih organizacij združenega dela, ki so ta sredstva združili, uredijo pogoje za uporabo in pravico razpolaganja s temi sredstvi.

Krepiti materialno osnovo

Pri načrtovanju ukrepov za nadaljnjo krepitve materialne osnove samoupravljanja v krajevnih skupnostih pa bo treba upoštevati specifično družbenoekonomsko strukturo krajevnih skupnosti v občini in mestu in nujnost zagotavljanja solidarnosti zaradi različnih pogojev združevanja dela in sredstev v krajevnih skupnostih.

Prav tako bo potrebno, da se KS povežejo s TOZD na svojem območju in zaradi zagotavljanja skupnih interesov in potreb prostovoljno združujejo sredstva za financiranje programa KS po načelu neposredne svobodne menjave.

4. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

V vseh krajevnih skupnostih v naši občini so oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov več ali manj enake.

Skupščine delegatov so v vseh krajevnih skupnostih konstituirane iz delegacij oziroma delegatov delovnih ljudi in občanov, samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih, družbenih in drugih organizacij. Tako je zagotovljeno, da so v enem (osrednjem) organu krajevne skupnosti združeni delegati vseh tistih organizacij oziroma zainteresiranih občanov, ki so pomembni za razvoj krajevne skupnosti.

Kvalitetni premiki

Opozoriti je potrebno, da so kvalitetni premiki v novih delegatskih skupščinah in njihovih organih vidni ne samo v večjem

število izvoljenih delegatov, temveč tudi v večji zastopanosti združenega dela, družbenopolitičnih, družbenih in drugih organizacij. Delegatsko sestavljen je v vseh krajevnih skupnostih tudi svet krajevne skupnosti pa tudi odbori in komisije, ki delujejo pri skupščinah delegatov in pri svetu krajevne skupnosti.

Iz razprav v vseh krajevnih skupnostih izhaja, da postaja skupščina delegatov osrednji samoupravni organ v krajevni skupnosti, kjer delegacije usklajujejo svoje interese pri reševanju skupnih problemov. Tako delovanje bo omogočilo usklajeno sprejemanje odločitev. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti vključevanju združenega dela na območju krajevne skupnosti v samoupravno odločanje.

V vseh krajevnih skupnostih v občini so bile spomladi izvoljene 5-9 članske posebne delegacije za delegiranje delegatov v skupščine SIS družbenih dejavnosti razen za področje socialnega varstva, kjer so bile izvoljene 25-članske združene delegacije. Tako je bilo v posameznih krajevnih skupnostih izvoljenih od 65-92 delegatov.

V krajevni skupnosti Tabor je bila izvoljena še 10 članska združena delegacija de-